

Cüneyt Özdemir ile

FARK YARATANLAR

SABANCI VAKFI katkılarıyla

"SIRADIŞI KİŞİLER OLAĞANÜSTÜ ETKİLER"

Sabancı Vakfı, "Fark Yaratanlar" projesini Türkiye'de toplumsal gelişmeye katkıda bulunanların öykülerini ve çalışmalarını gündeme getirerek, onları teşvik etmek ve topluma ilham vermek amacıyla destekliyor.

Fark Yaratanlar Program Metni: Tahsin Aksu (7 Şubat 2010)

Alan: Toplumsal Adalet

Yer: Van

Güzel şeylerin çok gelmediği, geldiğinde de az kaldığı bir şehre bir gün bir kütüphane müdürü atanır. Ve şehre bir güzellik gelir!

(Vizontele Tubaa Filminden Bir Sahne)

- Güner Bey affedersiniz sizi ne görevle gönderdiler acaba?
- Ben şehrin yeni kütüphane müdürüyüm efendim
- Kütüphane mi?
- Kütüphane müdürü mü?
- Kütüphane
- Hay maşallah vay ne şeref ne şeref Güner Bey, tebrikler
- Demek bir de kütüphanemiz olsa, işte bitti
- Değil mi?
- Yok mu?
- Maalesef.
- Daha ilk defa bir muhabbette adı geçiyor.

Böyle hikâyeler sadece filmlerde olur sanıyorsanız yanılıyorsunuz. Türkiye'de çoğu kez hayat, sanatın önünde at koşturuyor.

Filmler beyazperdenin ölçülerinde sınırlı kalırken, bu topraklarda sanat, hayatın ta kendisi oluyor.

Vizontele Tubaa filminin setine ev sahipliği yapan Van'ın Gevaş ilçesinde olduğu gibi.

Gevaş, Artos Dağlarının eteklerinde yer alan, Van gölündeki Akdamar adasını seyre dalan, **30 bin nüfuslu küçük ve şirin bir ilçe.**

4 yıl öncesine kadar, Gevaş da bu coğrafyanın kaderine ortaktı. Fakat bu küçük ilçeye günlerden bir gün, hayalleri ve idealleri Van gölünden daha büyük bir kaymakam atandı.

Cüneyt Özdemir ile

FARK YARATANLAR

SABANCI VAKFI katkılarıyla

"SIRADIŞI KİŞİLER OLAĞANÜSTÜ ETKİLER"

Sabancı Vakfı, "Fark Yaratıcılar" projesini Türkiye'de toplumsal gelişmeye katkıda bulunanların öykülerini ve çalışmalarını gündeme getirerek, onları teşvik etmek ve topluma ilham vermek amacıyla destekliyor.

Gevaş'ın kaderi değişti.

Tahsin Aksu 37 yaşında Samsun doğumlu genç bir kaymakam. Aksu, 4 yıl önce Mardin Dargeçit'teki görevinden sonra Van'ın Gevaş ilçesine atandı.

Ancak, o Gevaş'a sade mazbatasıyla değil, hayalleriyle de birlikte geldi.

En önemli eksikliğin eğitim olduğunu fark edince, kollarını sıvadı ve Gevaş'ın köylerini de kapsayan bir eğitim seferberliği başlattı.

Kampanyasının adı Okuyan Gevaş'tı.

Tahsin Aksu ile Röportaj:

Okuyan Gevaş kampanyası, kampanya bir proje olarak başlattık. **2008 yılında amaç eğitimin temel altyapılarını oluşturmak**, kadınlarımız ve çocuklarımız üzerinde eğitim bilinci oluşturmak ve geleceğe, yarınlara daha eğitilmiş bir nesil yaratmak amacıyla başlamıştık.

Yaptığımız çalışmalarla yediden yetmiş yediye herkesin içinde olduğu bir kampanya, projeyi arzuladık.

Bunun için de 13 projeyi içinde barındırarak; kadınları, engellileri, çocukları, ilköğretim öğrencilerini özellikle, bunun dışında cezaevi sakinlerine her birine ayrı bir proje olarak uygulamaya başladık.

2 yıldır devam eden bu kampanya projemizde hedefimiz; okuma-yazma bilmeyenleri okuryazar haline getirmektir.

Gevaş'ta da kişi başına bir kitaba ilk yıl hedefimizdi ulaşmak.

30 bin kitap okunmasını hedeflemiştik. 2009 yılında ise kişi başına 2 kitap hedeflemiştik, yani **60 bin kitap okunmasını.**

Ve netice itibarıyla şu oldu: 2008 yılında kişi başına 1 kitap hedefimize ulaştık.

2009 yılında ise, şu anda 30 bin nüfuslu ilçemizde 51 bin tane kitap okunmuş oldu.

Burada tabii kitap okuma oranlarını yükselten özellikle kadınlarımız oldu.

Çünkü okuyan Gevaş kampanyamız içerisinde "evim okulumdur benim" projesiyle kadınlarımız, özellikle dezavantajlı gruplar anlamında daha ön plana çıkmış oldu.

Cüneyt Özdemir ile

FARK YARATANLAR

SABANCI VAKFI katkılarıyla

"SIRADIŞI KİŞİLER OLAĞANÜSTÜ ETKİLER"

Sabancı Vakfı, "Fark Yaratıcılar" projesini Türkiye'de toplumsal gelişmeye katkıda bulunanların öykülerini ve çalışmalarını gündeme getirerek, onları teşvik etmek ve topluma ilham vermek amacıyla destekliyor.

Tabii kadınlarımızın okuması, çocukların okullaşmasına da etki yaptı. Aynı zamanda kadınlarımızın okuması, ilköğretimi bırakmış kadınlarımızın açık öğretime kayıtlarını da sağladı.

"Okuyan Gevaş" projesi kapsamında öncelikle çeşitli yerlerden toplanan kitaplarla **20 bin kitaplı bir kütüphane oluşturuldu.**

Sonrasında ise uzun süren eğitim toplantıları ve çeşitli ödüllerle kadın ve çocuklar, kitap okumaya teşvik edildi.

Bugün, dileyen **herkes kütüphaneden okuyacakları kitapları seçip 15 günlüğüne evlerine götürebiliyor.**

Evleri yakın olanlar ise, gelip burada hem kitaplarını okuyor hem de okudukları kitaplarla ilgili fikir alışverişinde bulunuyor.

Dostoyevski'den Nazım Hikmet'e, Reşat Nuri Güntekin'den Doğan Cüceloğlu'na kadar pek çok yazarı okuyan kadınlar, kendilerine gönderilecek yeni kitapları da bekliyorlar...

(Bir Kadın Şiir Okuyor):

Ey dost, seni severim can içre yerin vardır. Gece gündüz uyumaz acep ahvalin vardır.

Sen gülü görür iken dikene sunma elin korkma düşmanlarından çün doğru yolun vardır düşmanlar eydir bana söz demek kanden sana

Okuyan Gevaş projesinde hayatında hiç kitap okumamış kadınlara ve çocuklara okuma alışkanlığı kazandırılması için bir ödül sistemi de oluşturulmuş durumda.

Kaymakamlık bütçesinden sağlanan ödüller çoğunlukla eğitime yönelik olsa da, onları meslek edindirmeye yönelik teşvikler de yok değil.

8000 sayfa ve üzeri kitap okuyanlardan üniversiteye gitmek isteyenler **dershaneye ücretsiz** gönderiliyor.

Elektronik eşyası olmayan bayanlara dikiş makinesi, çamaşır makinesi alınıyor. Öğrencilere de giyim ve kırtasiye malzemesi hediye ediliyor.

Birçok kadın ise, ortaokulu liseyi dışarıdan bitirip Açık Öğretime kaydını yaptırarak kendisine en büyük ödülü veriyor.

Cüneyt Özdemir ile

FARK YARATANLAR

SABANCI VAKFI katkılarıyla

"SIRADIŞI KİŞİLER OLAĞANÜSTÜ ETKİLER"

Sabancı Vakfı, "Fark Yaratıcılar" projesini Türkiye'de toplumsal gelişmeye katkıda bulunanların öykülerini ve çalışmalarını gündeme getirerek, onları teşvik etmek ve topluma ilham vermek amacıyla destekliyor.

(Sezen Aksu Şarkı Söylüyor)

"Ünzile insan dölü, 10 kardeş beşi ölü."

Hayat Karanfil, daha 35 yaşında.

Ama şimdiden 5 çocuklu bir anne. Hayat, hayata ağır karanfiller yüklemiş durumda. Ünzile gibi çocuklarıyla büyüdükten sonra, bugün hayatını yeniden yaşamak istiyor.

Ve yeni hayatını kitapların satırlarında, kelimelerin dünyasında arıyor

Hayat Karanfil ile Röportaj:

Nazım Hikmet'ten Sevdalı Bulut adlı kitabını okuyorum. Ben Zeytin Dağı'nı okudum Falih Rıfkı Atay'dan, Halide Edip Adıvar'dan Mor Salkımlı Ev'i okudum.

Doğan Cüceloğlu'ndan 3 kitap okudum işte, yeniden insan insana iletişim üzerine okudum. Genelde okunmadık kitap bırakmadık ama hatırımda kalmadığı için

Muhabir: Peki ne mezunusunuz?

Hayat Karanfil: İlkokul mezunuyum.

Muhabir: Peki, memnun musunuz kitap okumaktan zevk alıyor musunuz? Ne zamandır okuyorsunuz?

Hayat Karanfil: Yaklaşık 2 yıldır okuyoruz. Evvelden 2-3 bin okuduk ben 10 bin okudum. 2009'da ve 2010'da tamamlandık aslında, artık tamamlandı.

2010 Okuma projesi devreye giriyor artık okuyoruz.

Muhabir: Neler değişti hayatınızda, ne gibi fark yaratıldı?

Hayat Karanfil: Artık biz söz sahibi oluyoruz kendi evimizde. Biz de işte istediklerimizde çıkıyoruz. Ev ev dolaşıp kitap okuyoruz toplu halde.

Çok güzel çok, bizim hayatımızı baya da değiştirdi. Bakın gördüğümüz gibi dişlerim çürümüş, daha doğrusu yaptıramadım; kaymakamız söz verdi yaptıracağız diye.

Hem maddi hem manevi yardımları oluyor bize.

Cüneyt Özdemir ile

FARK YARATANLAR

SABANCI VAKFI katkılarıyla

"SIRADIŞI KİŞİLER OLAĞANÜSTÜ ETKİLER"

Sabancı Vakfı, "Fark Yaratıcılar" projesini Türkiye'de toplumsal gelişmeye katkıda bulunanların öykülerini ve çalışmalarını gündeme getirerek, onları teşvik etmek ve topluma ilham vermek amacıyla destekliyor.

Yılda 20 kişiye 1 kitap düşen Türkiye'de 30 bin nüfuslu Van'ın Gevaş ilçesinde "Okuyan Gevaş" projesi ile bir yılda 33 bin kitap okundu.

Ev hanımlarının kitap okumaya katılmaları sağlandı. Okuduğu kitaplardan **36 kişi dershaneye gitme, 5 kadın çamaşır makinesi alma, 8 kişi eğitim bursu alma hakkı** kazandı.

Ayrıca Okuyan Gevaş projesinin bir ayağı olan "**açıkta kalma açık öğretimli ol**" çalışması ile **açık ilköğretime 103, açık liseye 210 kişi kaydını yaptırdı.**

Tahsin Aksu ile Röportaj:

Kitap pasaportu diye ilk defa Türkiye'de uyguladığımız bizim, ilçe kitap pasaportu adıyla bu uygulama da bu kitapların okurlarımız alıyor.

30 bin nüfuslu ilçemizde 5 bin tane okurumuz var kütüphaneye kayıtlı şu anda, sürekli takip ettiğimiz. Ve kitaplarını alıyorlar ve Merkezde haftada bir kitap alıp götürüyor. Okuyan geri getiriyor.

Türkçe öğretmeninin eşliğinde mülakat yapılıyor, okuduğu kitap ile ilgili mülakat yapılıyor, aynı zamanda da özetini çıkarıp getiriyor.

Herkes mülakattan geçmiş oluyor. Köylere de ayda bir gidiyoruz. Ayda bir gittiğimiz bu çalışmalarda fedakâr öğretmenlerimiz yine kar kış demeden gezip dolaşıyorlar.

Burada mülakatlarını aynı şekilde yapıyorlar, okunan kitapların özetlerini alıyorlar. Daha sonra da kayıtlarımız devam ediyor sene sonunun değerlendirmesi yapılıyor.

Sene sonu değerlendirmesinde de kimin ihtiyacı varsa dershaneye gitmek isteyen oluyor. Evine eşya almak isteyen oluyor.

Ya da evini yaptırmak isteyen oluyor, çok kitap okumuşsa biz ona destek olabiliyoruz.

Zaten mağdur ve fırsat eşitliği yaratma anlamında bunu düşündüğümüz için biz. Genel de imkânı kit insanlar, kitap okumaya anlamında fırsat eşitliğini oluşturmaya çalıştığımız insanlar, dezavantajlı dediğimiz grup.

Bunlara yerel imkânlarla destek olmaya çalışıyoruz.

Bu şekilde **2009** yılında da tespitlerimiz de **biz şu anda 6 milyon sayfa kitap okumuşuz.** Sayfa sayısına göre ona bakıyoruz.

Cüneyt Özdemir ile

FARK YARATANLAR

SABANCI VAKFI katkılarıyla

"SIRADIŞI KİŞİLER OLAĞANÜSTÜ ETKİLER"

Sabancı Vakfı, "Fark Yaratanlar" projesini Türkiye'de toplumsal gelişmeye katkıda bulunanların öykülerini ve çalışmalarını gündeme getirerek, onları teşvik etmek ve topluma ilham vermek amacıyla destekliyor.

51 bin tane de kitap bitirmiş oluyoruz. Özellikle öğrencilerde de farklı uyguladığımız, burada soru çözme üniversitede soruyu anlama,

SBS de soruyu anlama, ÖSS de yeni sistem de soruyu anlama kabiliyetlerini geliştirmiş oluyor ki, bu önümüzdeki dönemlerde de önemli bir miras olarak kalacaktır,

Gevaş'ta yaşanan bu değişim her sokağa her eve sirayet etmiş durumda. Hangi kapıyı çalsanız bir değişim hikâyesiyle karşılaşıyorsunuz.

Evlerin dışında Güneydoğu'nun duvarları karşılarsa da sizi, evlerin içlerinde sonsuz bir deniz akıyor...

Ayşe Başkale ile Röportaj:

Muhabir: Siz ne zamandır okuyorsunuz?

Ayşe Başkale: Ben yaklaşık hemen hemen bir yıldır, mart ayında başlamıştım. O zamandan beri ağustos dönemine kadar okuduk, okudum ben.

Muhabir: Peki kaç sayfa okudunuz, biraz anlatır mısınız?

Ayşe Başkale: 5 bin sayfa okudum ben. **Her birimiz 4 kız biz burada okuduk biz, onlar 8 bin okudu ben 5 bin okuyabildim** anca.

Muhabir: Sonra?

Ayşe Başkale: Sonra işte kaymakam bey bize makine hediye etti işte sağ olsun 5 bin sayfa karşılığında.

Muhabir: Peki neler değişti hayatınızda?

Ayşe Başkale: Valla hayatımda, insanın görüş açısı değişiyor en azından, dünyaya bakışı, başka dinler, başka insanların hayatları, her konuda.

İnsanlar başka gözle başka dünyaya bakabiliyor bence. Suç ve Ceza'yı okudum ben, Reşat Nuri Güntekin'in kitaplarını okudum. Yaşar ne Yaşamaz'ı okudum. Baya bir okudum da aklımda kalmadı.

Valla en çok anlayabildiğim kadarıyla Reşat Nuri Güntekin'in kitaplarını anladım.

Turgut Özakman'ın Diriliş kitabını okudum, beğendim. Dostoyevski'nin Suç ve Ceza kitabını okudum. Onu da çok beğendim.

Cüneyt Özdemir ile

FARK YARATANLAR

SABANCI VAKFI katkılarıyla

"SIRADIŞI KİŞİLER OLAĞANÜSTÜ ETKİLER"

Sabancı Vakfı, "Fark Yaratanlar" projesini Türkiye'de toplumsal gelişmeye katkıda bulunanların öykülerini ve çalışmalarını gündeme getirerek, onları teşvik etmek ve topluma ilham vermek amacıyla destekliyor.

İlk başta okuduğumda bir 10 sayfa anlıyordum sonra çok sıkılıyordum. Sonra sonra alıştım artık 100 sayfa yapabildim. İnsan isteyince lazım olunca okuyabiliyor.

Gevaş'ta başlayan farklı yaşam sadece okuma ile sınırlı değil. Özellikle genç kızlar için açılan dikiş- nakış kursu onlara ekonomik özgürlüklerini kazanmaları konusunda destek oluyor.

Tarlada ceviz toplayan eller burada yeteneklerini konuşturuyor.

El emeği göz nuru yaptıkları bu işleri satıp kendi ev ekonomilerine katkı sağlıyorlar.

Hanife Şatır ile Röportaj:

58 yaşındayım. 9 tane çocuğum var. 4 kız evlenmiş, oğlum işsiz, beyim korucu biz de kaymakamımıza teşekkür ederiz bu kurs açtığı için.

Bize maddi destek yaptı Allah razı olsun. Burada geldiğim zaman, evde bir şey öğreniyorum. Arkadaşlarla tanıştım köylerden gelenlerle tanıştım.

Milleti gördüm. Biz sergi açacağız, ürünlerimizi açığa çıkaracağız inşallah.

Gevaş ilçesinde 2006 yılından beri sadece eğitim alanında değil, işsiz ve engelli gençlere de meslek kazandırma kursları veriliyor.

"Bir fırsatım olsa" projesi ile **ilçede bulunan 309 engelli evlerinden toplanıyor**, servislerle atölyeye getiriliyor ve burada gençler klasik müzik eşliğinde yaptıkları heykellerle hem sosyalleşme olanağı buluyor hem de Van yöresinin kültürünü eserlerine taşıyorlar.

Selçuk Selvi ile Röportaj:

Selçuk Selvi: Fırında çalışırken makineye kaptırdım kolumu. O gün bugündür engellyim, işte 10 sene oldu.

Muhabir: Peki daha zorluklar çekiyor muydunuz okulda?

Selçuk Selvi: Okulda tabii ki zorluklar vardı. Maddi manevi baya zorluklarımız vardı. Onun için çalıştık, boyacılık yaptık, her yerde kahvecilik yaptık.

Çünkü bütün eve ben baktığım için baya zorluk çektim.

Cüneyt Özdemir ile

FARK YARATANLAR

SABANCI VAKFI katkılarıyla

"SIRADIŞI KİŞİLER OLAĞANÜSTÜ ETKİLER"

Sabancı Vakfı, "Fark Yaratanlar" projesini Türkiye'de toplumsal gelişmeye katkıda bulunanların öykülerini ve çalışmalarını gündeme getirerek, onları teşvik etmek ve topluma ilham vermek amacıyla destekliyor.

Muhabir: Daha sonra burayla tanıştınız.

Selçuk Selvi: Burayla tanıştım kaymakamımız tarafından. Hayatımız şu anda baya değişti. Zevkli bir işle uğraşyoruz. Zaman geçiyor güzel bir şey yani

Muhabir: Nasıl hissettiriyor size, okuldayken resim yapar mıydınız, sever miydiniz okuldayken?

Selçuk Selvi: Okuldayken yapardım ama böyle değil normal resimler yapardık ama bunlar daha zevkli.

Erdal Şan ile Röportaj:

Bulduğumuz ilçe küçük bir ilçe. Yapabileceğimiz şeyler çok sınırlı, bizim için çok güzel şey oldu bu proje kaymakamımız tarafından. Hem iş açısından hem de kendimizi geliştirme açısından çok iyi bir proje oldu.

Abdülrahim Bayram ile Röportaj:

Yapmış olduğumuz Van'ın yöreleri, tarihi eserler. Van'ımızı tanıtmak için böyle bir çalışma başlattık.

İnşallah bu projeyi daha güzel bir şekilde geliştirmek istiyoruz.

Tahsin Aksu ile Röportaj:

Mesela ben eskiden köylere geziye gittiğimde sadece erkeklerle görüşürdük ve konuşurduk. Ancak şimdi gittiğimde bütün kadınlar, erkekler aynı ortamda bizim yanımıza gelip rahatça konuşabiliyorlar, dertlerini anlatabiliyorlar.

Ki bu bölgeye baktığımızda aşılması zor bir konudur bu esasında.

Köyde öncelikle sosyalleşmelerini sağlamış olduk ki, bunda en önemli gösterge kitap okumaya başlayan birisi, bir grup tiyatro hazırladı.

Aynı zamanda bu okuyan kadınlarımızdan arıcı kızlarımız yetişti. Arıcılık yapmaya başlayan, kendi geçimlerini temin etmeye çalışan insanlar oluştu.

Bir diğer kazanım olarak üniversite, lise ve açık ilköğretim kayıtlarımızda oranlarımız yükseldi. Anasınıflarına giden çocuklarımızda oranlarımız yükseldi.

Cüneyt Özdemir ile

FARK YARATANLAR

SABANCI VAKFI katkılarıyla

"SIRADIŞI KİŞİLER OLAĞANÜSTÜ ETKİLER"

Sabancı Vakfı, "Fark Yaratanlar" projesini Türkiye'de toplumsal gelişmeye katkıda bulunanların öykülerini ve çalışmalarını gündeme getirerek, onları teşvik etmek ve topluma ilham vermek amacıyla destekliyor.

Bunları da okumanın getirdiği bir sonuç olarak görüyoruz. Köye gittiğinizde çok rahat artık kitap tartışması da yapabilirsiniz.

Tahsin Aksu, idealleriyle başladığı mesleğinde hayallerinden hiç vazgeçmedi. Kitap okumanın -cümle içinde dahi kullanılmadığı evlere- kitabı, edebiyatı soktu.

Bir ilçenin kaderinin okuma ile değişebileceğine inandı.

İnancını binlerce insana yaydı. Van'ın Gevaş ilçesinde nesiller boyu sürecek, kocaman bir fark yarattı.

Sevgili seyirciler, Fark Yaratanlar programında kısa bir ara vereceğiz. Gördüğünüz gibi Tahsin Aksu'nun hikâyesi gerçek bir fark yaratan hikâyesiydi. Biz de ilgiyle, zevkle gittik yaptık.

Her programdan sonra bir kez daha böyle bir program yaptığımız için mutlu oluyoruz inanın. Türkiye'de sizlere iyi haberler vermenin kıvancını yaşıyoruz.

Daha da önemlisi Tahsin Aksu gibi isimleri sizlere tanıtarak başka insanların da ilham alabileceğine inanıyoruz.

Bu belki de bizim açımızdan en önemli ve en büyük beklenti diyebiliriz. Çok kısa bir ara vereceğiz, Fark Yaratanlar'ı ardından bitireceğiz.

Sevgili seyirciler, Fark yaratanlar programını Sabancı Müzesi'nden "The Seed" salonundan sunuyoruz sizlere. Siz de eğer bir fark yaratan olduğunuza inanıyorsanız ya da çevrenizde fark yaratan birileri olduğunu düşünüyorsanız, onlardan hiç izin almanıza gerek yok.

Lütfen www.farkyaratanlar.org adresine girin ve oradaki formu doldurun ya da bizi arayın 0 212 249 23 14 telefonumuz, her zaman karşınızdayız.

Her zaman Türkiye'nin fark yaratanlarını ekrana getirmeye talibiz. Fark Yaratanlar programının bugün sonuna geldik. Yeni bir programda buluşuncaya kadar Sabancı Müzesi'nden, "The Seed" salonundan iyi akşamlar iyi geceler diliyorum.